

GESTA ROMANORUM

mely

JELÉS PÉLDABESZÉDEKBŐL ÁLL

és melyet

*Fogaras várában, rabságában, magyar
nyelvre fordított 1682. esztendőben, és maga
költésével kinyomtatott*

HALLER JÁNOS

KOLOZSVÁROTT,

M. TÓTFALUSI KIS MIKLÓS ÁLTAL,

1695. esztendőben

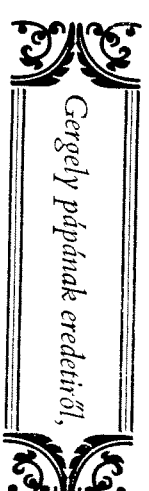

Újra kiadta

A MAGYAR HELIKON

1977-ben

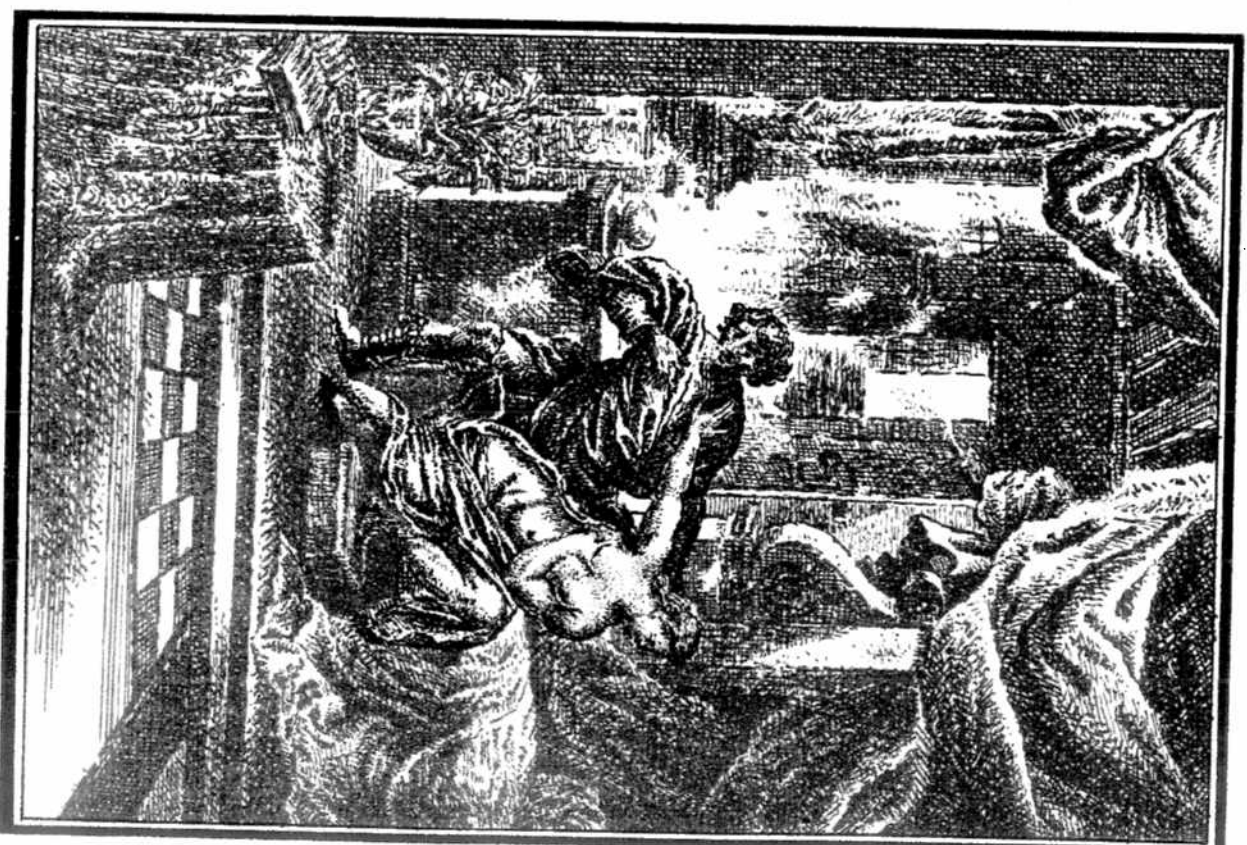
utánna könnyen ítéletet ne tégy mások felől, mert azzal Istent bántasz, ki mindenket jó végre cselekszik. Ezeket hallván a remete, az angyalnak lábához esik, és bocsánatot kér Istentől. A remeteségre visszamégyen, és szentül végezi életét.

ISTENNEK CSUDÁLATOS RENDELÉSÉBŐL,

Egy Márkos nevű fejedelelnék egy fiánál és egy leányánál több nem lévén, midőn már elvénhedett volna, igen megbetegszik, és hívatya az urakat, és mond nékik: Kedves atyámfai, már énnékem meg kell halnom, szívemen semmi nehézség nincs egyébe, hanem csak az, hogy leányomat ki nem házashatnám. Azért jó fiám, aki országomnak örökösse vagy, úgy maradjon rajtad Isten kegyelméből az én aryai áldásom, hogy ezt az egy leányomat tisztességesen házassítsad, és tellyes életedben nagy becsületben s atyafi szeretetben tartsad. E szó után a falhoz fordúlván Márkos fejedeleln, lelkét kibocsátja, és csakhamar nagy pompával ctemetik. Ezek után a fia szép okossággal kezdi igazgatni a birodalmat, a hűgát is nagy becsületben és vigyázásban tartotta, egy házban lakván véle minden időben. Egykor a kíséretnek addig ostromollják, hogy meggyőződik az ifjat, és felkelvén éjtszakának idején, mégyen a hűga ágyához, és almából felköltvén, megjelenti néki bujáságra való szándékát. Kinek felel a hűga: Távol légyen tőlem e rettenetes véték! Emlékezéll rá, minkeelőtte az atyánk meghalna, minénnű áldással és tanúsággal bízott a te gondviselésedre engemet. Ha pedig ilyen gonoszszágot cselekednénk, sem az Isten ítéleit el nem kerüthők, sem az emberek között a nagy gyalázatot. Kinek szép szavaira meg nem hajolván az ifjú, melléje fekszik, és kívánságát tölti, kin olly nagy siralomra fakad a leány, hogy semmi vigasztalás nem használna néki. Amennyire lehetett, a király, úgymint a bátyja, eléggé vigasztalta, de semmit nem fogott

rajta; egykor ebéd felett ülve változni kezd a leányak ábrázatya. Kit látván a bátya, felkél aszaltól, és bémenvén házokba, kéri a húgától okát nyavalyájának, aki megjelenti a bátyának, hogy tőle megterhesedett volna. Mellyet hallván a bátya, annyira megbúsul, hogy még a napját is átkozni kezdi. Kinek mond a húga: Uram, fogadd tanácsomat, talám nem bánod meg. Nem mink vagyunk elsők, kik az Istent nagy vétéssel megbántottuk. Közel hozzánk egy becsületes öregúr lakik, kinek tanácsával élt a mi édesanyánk is, hívasuk azt, és erős titoknak pecsét alatt jelentsük meg neki minden dolgunkat; tudom, jó tanácsot ad, mind idvességünkre, mind világi becsületünkre nézendőt. Kinek mond a király: Én megnyugodtam beszédeden, csakhogy elsőben Istennel békélyünk meg, vallást tévén bűnünktről, tartasuk pénitenciát. Mellyet midőn végbenvittek volna nagy töredelmes szívvel; azután hívatták azt az öregurat, és keserves dolgokat neki megjelentik. Kiknek mond az öregúr: Mivel már az Istenel megbékéltetted, az én tetszésemből Isten kedvéért tovább is munkálódtok, és a Szentföldet meglátogatjátok. De mivel a húgod terhes, most a hosszú útra nem mehet, hanem csak te menni el, király. Minckelőtte pedig megindulnál, hirdess országos gyűlést, az uraknak jelentsd meg a Szentföldre menő szándékodat, és parancsold meg, hogy míg odamúlarsz, addig képedben a húgodat hadtad; azért neki mindennek engedelmességgel légyenek. Énnékem is parancsold meg mindenek hallatára, hogy a húgod mellett légyek, reája mindenkben gondot viseljek, ha életemet szeretem. Így az ő dolgát senki nem fogja tudni több feleségemen kívül, aki is erős hittel lézen köteles a titoknak megtartására, hogy mikor szülésének ideje eljő, senki más ne foglódgyék a húgod körül az én feleségemen kívül. Ezen a tanácson megnyugszik a király, és aszerint cselekedvén mindenkben, szép búcsúvétel után megindul a Szentföldre, azután a tanácsúr a király hűgát elkészíti, és viszi maga várába, kin igen csudálkozik az úr felesége, és midőn kérdené a dolognak okát, megjelent nagy hit alatt mindenkert

a feleségének, és meghadgya, hogy a király húgához senki ne köze-
ltsen egyéb őnálánál; melly szolgálatot nagy örömet és igaz hűséggel
felvállal az asszony, mindenekre jó gondot viselvén. Azonban a szü-
lésnek érkezvén ideje, a király húgának fia leszen. Kit megértvén
az öregúr, jelentést téssen a gyermek anyjának, hogy már a gyermek
keresztelesére lenne gondgyok. De mivel papot nem kaphatnak, ki
az egy testvér atyáfnak között született gyermeket megkeresztelje,
készített egy hordót a király húga, kiben gyermeket bepótlálva hely-
hezeti, és egy ezüstáblára ezeket íratya: Valaki e gyermekre talál,
értésére légyen, hogy ez egy testvér atyáfnaktól született; Isten kedvé-
ért mindazáltal keresztesse meg, egy csomó aranyat talál fejénel,
labainál egy csomó tallért, ezzel a költséggel a gyermeket nevelje, és
taníttassa is azt az időt érvén. És azt a táblát a fejéhez tétervén, a hor-
dóba bécsinállyák bölcsőtől a gyermeket, és a tengerre bocsátják,
tovább Isten gondviselésére bízván. Midőn ezeket a dolgokat végbe-
vítte volna az úr a király húgának parancsolatyaiból, és elnézre volna
a hordót, kiben a gyermek volt, mélyre viszi a szél a tenger hátán,
visszatér házához, és ottan talál egy Ázsiából jövő embert elől, kitől
hírt tudakozván, megérti, hogy a szarándoksgájtárs közben bizonyo-
san meghólt volna a király, kin igen megbúsúl, mindazáltal, amint
lehetett, titokban tartotta volna azt a szomorú hírt a király húga előtt.
De midőn eleibe érkezik, látván az úrnak elváltozott állapotját, ké-
dezni kezdi tőle, mi gonosz híre volna? Kinek amaz: Nincs, úgymond,
semmi búsdlásom, sőt inkább naponként való gyógyulásonon örö-
mem vagyok, asszonyom. A király húga pedig eszébe vévén titkos
szomorúságát, annál inkább kezdi firatni. Ama, midőn tovább nem
titkolhatná belső indúlatyát, megjelenti a hírt, amellyet hallott. Hi-
vatván mindgyárt eleibe a király leánya azt az úti embert, maga kezd
kérdézősködni. Kinek felel amaz: A bátyád bizonyosan meghólt,
a testét által is hozták a királyi várba, hogy ott az aryád mellé etemes-
sék. Mellyet hallván az asszony, elájúl bánatyaiban. Midőre pedig bá-

natyából feleszmélkedik, keserves sírásokra, panaszokra fakad, születésének és életének napjait átkozván, hogy minden gonosz veszély az ő fejét borította el: Ha a halál engemet is el nem viszen, úgymond, tovább-tovább mind nagyobb veszedelmeket várok. Egy idő váratarva a keservest megszólította a tanácsúr, és mond néki: Asszonyom, ne add halálra magadat, mert te maradtál egyedül, kire néz az ország gondviselése, szűnnyél a sírásról, készílyünk, és mennünk a várba a test mellé, és mindenknek előtte királyi módon temesd el bátyádat, mert tovább egyébbel semmivel sem tartozol néki. Melly szókkal, amint lehetett, vigasztalódván az asszony, elmégyen, és a bátyját keservesen, de királyi pompával eltemeti, azután az országos gondviseléséhez fog. Idő múlva a burgundiai herceg követeiket küld hozzája, kik által házasságra kívánnyja; de a király húga csakhamar választ ad, és megjelenti, hogy őhozzá ne bízzék, mert tellyes életben férfiat nem akar ismérni. Azon megbúsúl a herceg, és mondgya magában: Mivel ites válasszal bocsátottál, hidd el, nem könnyen uralkodol ezentúl országodban. Azonban csakhamar hadat gyűjt a herceg, és tűzzel, fegyverrel puszítani kezdi az országot. Kire nézve az asszyninak el kellett szaladni előtte egy igen erős városba, ahól keservesen sokáig töltötte idejét.

Azonban a tengeri habok a hordót, kiben a király hűgának kisgyermeké bé vólé csinálva, vetik egy sziget mellé, mellyben a barátoknak derekas kalastroma vólé. A tájban mégyen azon kalastromnak gárgyánnya a tengert mellé, és ott a halászokkal kezd szegődözni, azalatt kétfelé tekintvén a gárgyán, lát egy hordót, mint ingat a tengeri hab, azt a szolgálival a vízből kivéteü, és felbontartván, találak egy eleven gyermeket benne elég vidám orcával; kin a gárgyán elrémülvén, mond: Uram, mi lehet oka a dolognak? Maga kezével is hányogartván a gyermek bölcsőjét, találja az ezüsttáblát és a reája való írást olvasván, eszébe véski, hogy az a gyermek egy testvér atyafiaktól született, de még keresztlekten. Az aranyat is és a tallért megtalálja, végre

mindenestől fogvást eszébe véski annak a gyermeknek nagy emberektől való születését. Mindezekre nézve felvéteti a gyermeket, Gergelynek kereszteli, és egy halással nevelése felől megalkuszik. Kit hétesztendő koráig állapotjához képest szépen feltart a halász. Hét esztendő múlván maga kezéhez véski a gyermeket a gárgyán, és deaki tudományra tanítja, aki időre az iskolákban minden tanulótsáit fellýül kezdi haladni. Az ifjú mindazáltal a halász házánál lakott, édesapjának is a halászt tartotta. Egykor, midón a halász gyermekével játszódnék, laprával a hajigálás közben megsérti a halász fiát. Ki elfakadván sírva, fut az anyjához, és így panaszkodik: Az öcsém, Gergely ütött engem a laprával. Kin megbúsítván a gyermek anyja, kímégyen, és nagy haraggal mond: Miért kellett néked, Gergely, az én fiamat megverned? Hiszem azt sem tudgyuk, honnat való vagy, és mi hozott téged ide. Kinek mond Gergely: Oh, édesanyám, miért hánysz olyanokat szememre, hiszen én is te fiad vagyok? Kinek viszont a halászné: Én fiam nem vagy, honnat való légy, azt sem tudom; hanem tudom az egyet, hogy a tengeri hab hajtott ide egy hordóban, kire a gárgyán találván, énvelem alkudt meg gondviselésed felől, s azólla tartalak. Mellyet hallván az ifjú, mégyen mindgyárt a gárgyánhoz, és mondgya néki: Uram, már régen lakom itt, eddig azt véltem, hogy a halász gyermeke vagyok, de már eszembe vettem, hogy abban semmi nincs. Én azért elmégyek, ha valahol talám felalálom apámat vagy anyámat; kérlek, vitéz módon készíts és bocsáss el engem. Kit sok szóval maraszt a gárgyán: Fiam, tedd le azt a gondolatot, úgymond, itt az egész kalastrombéli barátok annyira szeretnek tégedet, hogy az én hóltom után tégedet választanak gárgyánnyoknak. De mivel semmiképpen nem maraszthartja tovább az ifjat, elérhozza a gárgyán a táblát, mellyet a bölcsőjében talált vólé, és mondgya Gergelynek: Olvasd el ezt, fiam, és ebből tellyességgel mindeme állapotodat kitanulod. Mellyet olvasván, eszébe véski, hogy két egy testvér atyafiaktól született gyermek vólna ő, és szörnyen elkecsereedik rajta. Elmégyek

egyáltalánvéggel, úgymond, a Szentföldre, ott vízei harcokat téznek a születemnek bűnökért, és életemet is ott végezem el. Kérlek azért, atyám, ne késsél: hanem engem készíts el mentől hamarább. Kit midőn becsülettel elkészített volna a gárgyán, megalkuván a hajósmesterrel, mindenkinek szomorúságával megindúl a Szentföld felé. Menvén a tengeren, ellenkező szél fámád elejébe, és másfelé térni a hajót, éppen ahhoz a városhoz, amellyben a Gergely anyja lakott ellenségétől való féltében. Amelly földön a hajósmestereknek sem vól ismértségek. Menvén bé a városba Gergely, talál egy városi embert, aki kevés beszélgetés után házához viszi bé, és becsülettel láttya s tartya mind den hozzátartozandókkal együtt. Midőn pedig ebéd felett ülnének, kérdezősködik a gazdától Gergely, micsoda állapotok forgának fenn abban a helyben? Kinek felel a polgár: Vól, úgymond, egy Várens nevű királyunk, aki semmi maradékot nem hagyott maga után egy hűgánál egyebet, akit egy herceg akarván elvenni, semmiképpen hozzá nem ment a király húga, kin megharaguván a herceg, az egész országot felprédálta-pusztította, ezen az egy városon kívül. Kinek felel Gergely: Vallyon, atyámfa, megjelentsem-é néked szándékomat? Bizvást, uram, úgymond a polgár. Kinek viszont Gergely: Én vítező ember vagyok, és kardommal szemem kenyeremet; menny fél a palotára, és jelensd meg a király húga hoptesterének, hogyha nékem megfizet, ez esztendőben jó szívvel harcolok igazsága mellett. Ezzel a hírrrel felmégyn a palotára a polgárember, és a hoptesternek megjelenti a dolgot. Ki mindgyárt nagy örömmel követet küld Gergely víté után, és viszi bé a király húga eleibe. Kit igen szorgalmatosan néz az asszony, de hogy ő fa légyen, semmiképpen eszébe nem veheti, mert a fát a tengeri habok régen eltenerék, úgy tudta. A hoptester ezzel a vítézzel megalkuszik, a király hűgának akarattyából, és másnapra kelvén, táborba indúl Gergely víté a herceg ellen. Akit nem sokára igen nagy táborával előlatali harcra való készülettel. Kik mindkét részről mindgyárt szembeállanak, és kemény harchoz fognak.

114

A harc között mindaddig halad a seregeken által Gergely víté, hogy a herceget személye szerint feltalálja. Ugyanott mindgyárt vagdalozni kezd véle, és néki szolgálván jobban a szerencse, fejt vézi a helyeket felszabadít az ellenségek kóborlásától. Így minekelőtte esztendeje telnek, az országot megcsendesíti. Azután mégyn vissza udvarhoz, és ott megjelenti a hoptesternek, hogy már dolgát elvégezte, az ellenséget elkergette, egyebet fizetésnél nem kíván, mert más országra menő szándéka vagyon. Kinek mond a hoptester: Ín, a királyi asszonynak mindgyárt megjelentem, mert szegődségednél többet érdemletél, légy várakozásba addig, míg dolgokban véget vethetek. E szók után mégyn az asszonyához a hoptester, mondván: Semmi híjával nincsen, asszonyom, az országot, hanem csak egy fő kívántatnék; jávallanám azért, hogy vennéd a férhez menése magadt. Jobbat pedig és az országnak hasznosabbat nem ítéltetek a Gergely víteznél. Kinek mond az asszony: Hiszen tudod, a férhez menésről való fogadásomat, immár férfiat többé nem akarok ismérni. A te szóddalra mindazáltal egy bizonyos napig gondolkodom, és akkor választ adok. És egynehány napok eltelvén, mond mások hallattára: Noha férhez menő szándékom nem vól, de mivel Gergely víté e nagy jót cselekedte országgommal s magammal is, hozzámegyek, és házastára lések. Melly dolgon minnyájan megörülnek, és a menyegzői lakodalomnak bizonyos napot tévén, öszvekelnek, tudniillik az anya a maga saját gyermekével. Kik nagy ideig egymás között szeretettel élnek, egyébaránt semmit nem tudván egymás dolgában. Történik egykor: Gergely víté mégyn vadászni, azonban egyik szolgáló megszólttya az asszonyát, és kérdi tőle, ha nincs-é valami visszavonás az utrával együtt közöttök? Kinek mond a királyné: Semmi nincsen, nem is hiszem, két ember között nagyobb szeretet lehessen, mint énközöttém vagyok az urammal együtt; de kérlek, mi lehessen oka ilyen kérdésednek? Kinek mond a szolgáló: Mert valamikor Gergely víté bé-

115

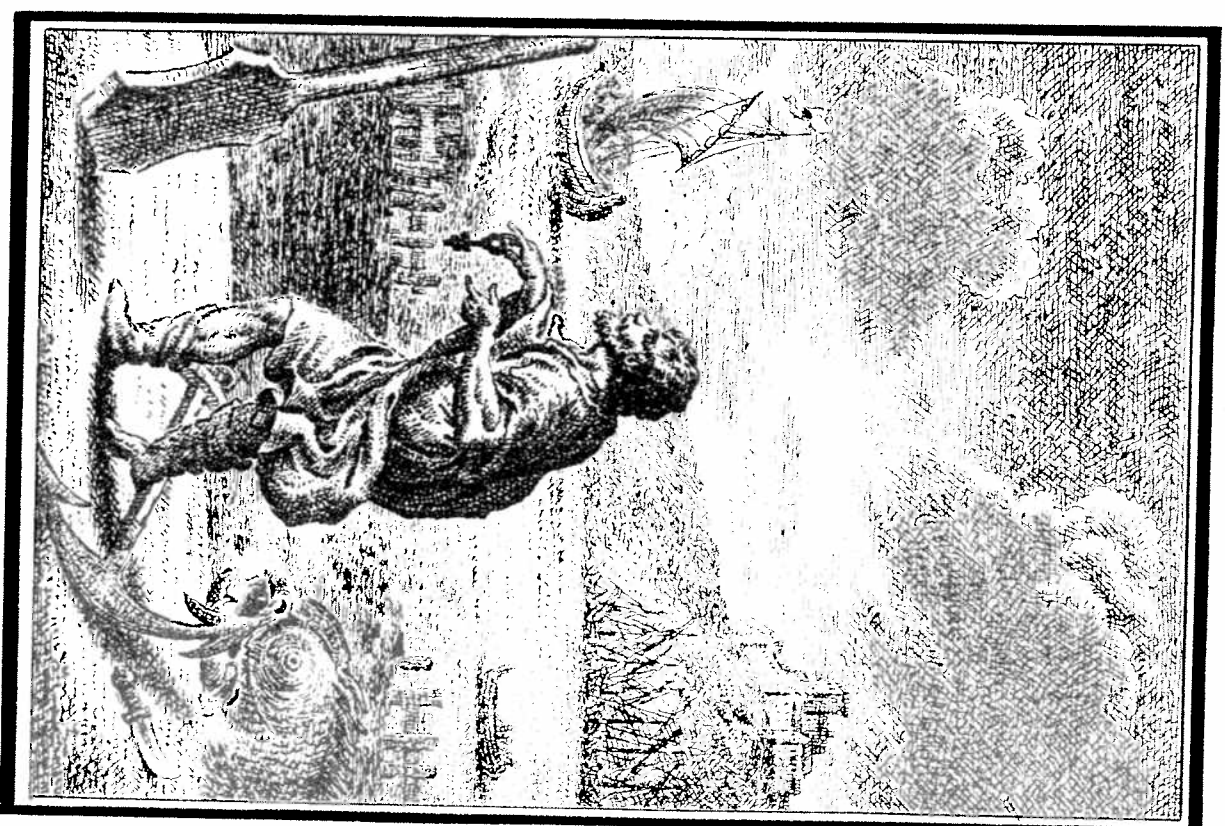
méggen a hálóházba, víg ábrázattal látom; de azután elszomorodik, csak hogy meg szokott mosdani, hogy ne ismériék ábrázatyán a könnyhullást. Mellycet hallván a királyné asszony, méggen az urának hálóházába, gondolván, hogy ott felalállya okát ura keserűségének, ki mindaddig keresgél, míg felalállya az ágy fejénél azt az ezüsttáblát, mellyet régenten gyermekének bölcsőjében tött volt: Abból észébe vészí, min kesereg mindennap az ő ura, tudnillik, hogy két egy testvér atyaifól született ember volna. Megismervén a táblát az asszony, eszébe vészí az írásból azt is, hogy az a Gergely vitéz az ő tulajdon gyermeke volna. Kiben midőn tovább nem kezd kétsége lenni, rettenetes bágyadásra és sírásra adgya magát az asszony, atkozván a nagy szerencsétlenség minden óráját, aki elsőben testvérbátyátfól terhseedett meg, másodsor tulajdon gyermekének ugyan felesége lött. Emiatt halálos szomorúság fogja a szívét. Kit vett eszébe a ház-nép és az udvariak, de okát nem tudhatták. Kire nézve mennék Gergely vitéz urán, és a vadászból visszahíják. Ki midőn visszament volna, csaknem holt-elevenen talállya az ágyban fekvűve feleségét, kérvén okát nyavalyájának, az asszony mindenkét kikiüld a házból, és eredetit kezdi kédezni az urának. Kinck mond Gergely: Oh, melly csudalatos kérdés ez! Holott én igen messze földről való vagyok. Kinck viszont az asszony: De ugyan ne tikolódgyál, úgymond, előttem, ha életencet szereted, mert nagy kín szorongatya szívemet. Arra felöl oszton Gergely vitéz: Én szegény legény voltam, erre a földre csak fegyveremmel jöttem, mellyel az országot s tégedet ínségedből megszabadítottalak, mert engemet ártatlanságonfól fogva egy gárdgyán neveltett fel, aki megjelentette nekem, hogy a tengerparton, egy hordóba bölcsőtől talált engem, ahonnan kivétetvén, Istenét ekkoromig nevelt engem, és onnat a tengerek közűl jöttem erre a földre. Mellyet hallván az asszony, és az ezüsttáblát elemutatván, mondgya: Ez a tábla elég bizonyosság, ki légy, mert te vagy az én tulajdon fiam, és egyszersmind féjtem. Te vagy az én testvérbátyámnak éntőlem való gyermeke.

116

Oh, édes fiam, én zártalak volt tégedet ezzel a táblával együtt a hordóba, minckutatna a világra szütlelek, bár soha ne láttram volna a napnak szép fényét; Istenem, mennyi gonoszra jutottam! Ihon a bátyámmal vékeztem, és akit a világra szülttem, annak felesége löttem! Bár az anyám méhébfól mindgyárt koporsóba téttem volna, a szem ne látoit volna, mint aki világra soha nem lött. Így keseregyén, tépi nyavalyás asszony magát. Kinck mond Gergely: Hiszen midőn azt áltom vala, hogy a veszedelmeket elkerültem, látom, az ördög törébe annál mélyebben estem. Én azért ismét elbujdosom egyfélé, aholott siratom esetemet, mint kellett ennek rajtam történni, hogy az én édesanyám hálótársam légyen nekem. Ki szabadít meg engem az ördögnek hálójábfól? Látván az anyya fának keserűségét, mond: Légy veszteg, fiam, viseld gondgyát az országnak, én tellyes életemnek minden napját szarándokkságyban töltöm el e nagy vétékért. Kinck felöl Gergely: Nem lehet az, édesanyám, inkább maradgy meg az országyban, én elbujdosom, mindaddig, míg az én Istenem előit kegyelmet találok. E szók urán lándzsáját két darabbá törö, és szarándokkötötsöbe öltözvén, elbúcsúzik anyyátfól, és mezitűláb kiméggen az országybfól. Éjtszakának idején érkezik egy városhoz, ahol Isten kedvéért szállást kér egy halászfól. Kinck dali termetit látván a halász, mond: Oh, jó legény, nem igaz szarándok vagy te, ismértem én termetedről is. Kinck mond Gergely: Akárki légyek én, kérlek, az egy éjtszaka Istenét a szállást ne tagadd meg tőlem. Szól a halászné is az urának, hogy bocssássa bé a házba. Kinck az ajtó megett ágyat adnak, egy kis halacska, kenyeret és vizet adván néki, mond a halász: Ha te szarándok vagy, félen való helyben kellene magadat megvonnod. Kinck felöl Gergely: Ha reggel velem előssz, mutatok én arra való helyt. Kir nagy Isten fizessével megköszön a szarándok néki. Reggel lévén, annyira siének, hogy a táblát is a szállásán ez ajtófélen feléjü Gergely szarándok. Tizenhat métföldnyire a tengeren béviszi egy nagy kősziklához, annak a kősziklának rejtekére egy záros ajtón mentenek bé, oda béigazátvén Ger-

117

gelyt a halász, az ajtót ráántya, a lakatot az ajtóra felveri, és a lakat kőlcset a tengerbe béveti, a halász osztón hazához mégyen. Ez a szarándok tizenhét esztendeig vesztég lakik mint remete a kősziklában. Azonban meghal a római pápa, és az égből ilyen szó hallanék: Keresétek fel az Isten emberét, kit Gergelynek hínak, mert a lézen az anyaszentegyháznak vezére. Mellyet hallván a pápaválasztó papok, megöülnek, és elküldenek mindenfelé, ha valahól arra az emberre találhának. Végre a követek junnak a halász házához, kinek étel felett mondanak az emberek: Vaj ki régen fáradsunk egy Gergely nevű szent ember után, kit pápaságra vinnének, ha találhók. Kiknek mond a halász: Most tizenhét esztendeje, hogy egy Gergely nevű szarándok jött vala hozzám, én azt egy tengeri kősziklára messze vittem be, és ott hadtam; de az eddig régen megholt. Ugyanakkor fogott volt egy halat is a halász, kit felbontrán, a gyomrában talállya azt a kőlcset, mellyet annak előtte tizenhét esztendővel a tengerbe vetett vól. Kit látván a halász, felkiált és mond: Nem fogtok hujába járni, mert ímé, arra a kőlcsera csudálatosképpen találtam, mellyel elzáram annak a kősziklának rejtékét, kiben régen vittem vól Gergelyt. Kin megörülvén a követek, alig várják a reggelt, hogy a halásszal a kősziklához mehessenek. Ahol ott megtalállyák Gergelyt, és mondanak néki: Kelej fel, és jáj velünk, mert Isten ezen a földön, a Szent Péter székiibe tiltet tégedet. Kiknek a szarándok csak azt mondgya: Mindenben légyen Isten akarattya. Kível a követek megindulván, minnekelőtte Rómába jutotának vólha, magoktól a városban minden harangok szólottanak, mellyből a városiak azt jövendöllötték, hogy ráaláltak az emberre, kit Isten válasszott, kihez képest eleibe mennék, és nagy tisztességgel helyzetek a pápaságnak tisztiben. Amelly főpüspökségben igen szentül viseli magát, úgyhogy, híre vólha a világon szent életének és bölcsességének. Az anyya is megéértvén, hogy szent életű ember viceret Rómába pápaságra, így végez magában: Elmégyek abba a városba, és ott büneimről vallást tévén, megengesztelém az én Istenemet – nem tudván,

hogy az ő fiát vitték volna pápaságra. Eljuttván egykor Rómába, mégyen a pápa eleibe, és vallást téscen előtte vétkeiről. Midőn a pápa a gyónást meghallotta volna, a gyónásról megisméri az ő édesanyját, és mond Gergely pápa: Oh, édesanyám és egyszersmind feleségem, ihon midőn az ördög azt hitte, hogy rabúl pokolra vonsson bennünket, ládd-é az Isten kegyelme által mint megszabadultunk. Mellyet hallván az anyya, rémüléssel csudálkozik a dőlgon, sirván vétékét. A pápa pedig az anyyának emlékezeitre a szűz apácáknak ott egy klastromot épít, kiben a szerzetes szűzeknek gondviselőjévé teszi édesanyját. Ezek után idvességesen halnak meg mind ketten.